

Vergaderjaar 2024–2025

29 924

Toezichtsverslagen AIVD en MIVD

Nr. 275

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2024

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de hoofdlijnen van het jaarplan van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) 2025. Het jaarplan vormt een nadere uitwerking van beleidsartikel 2 van de begroting¹ van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het volledige jaarplan van de AIVD is vanwege zijn inhoud staatsgeheim gerubriceerd en wordt integraal gedeeld met de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CIVD) van uw Kamer.

Toenemende druk op de nationale veiligheid

Na een bewogen 2024, lijkt ook 2025 een onrustig jaar te gaan worden, gezien de aanhoudende (militaire) conflicten en geopolitieke spanningen in verschillende delen van de wereld. Zoals ook in het Jaarverslag van de AIVD over 2023 staat, zijn gevaren sneller dichterbij in een meer verbonden wereld. Ook in 2025 blijven voor Nederland deze aanhoudende conflicten en geopolitieke spanningen grote risico's opleveren en is er een grijs gebied tussen conflict en vrede. Onder deze omstandigheden moet de AIVD wendbaar, slagvaardig en gewetensvol het hoofd kunnen bieden aan diverse soorten dreigingen. Terrorisme, extremisme, cyberdreiging, spionage en beïnvloeding vormen een dreiging voor onze democratische rechtsorde.

De wettelijke grondslag voor de AIVD is de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2017 (Wiv 2017). Door de komst van de Tijdelijke wet «onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma, bulkdatasets en overige specifieke voorzieningen» (hierna: Tijdelijke wet) kunnen de AIVD en Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) met meer operationele snelheid en wendbaarheid handelen. Deze wet is voor de diensten van belang om effectief zicht te kunnen houden op deze dreiging.

¹ Tweede Kamer 2024–2025 36 600-VII

Ook het komend jaar blijft de dreiging voor de nationale veiligheid door onder andere de conflicten in het Midden-Oosten en in Oekraïne, de opstelling van China op het wereldtoneel, de dreiging van criminele netwerken en de opstelling van extremisten en terroristen om alertheid vragen. Het kabinet investeert met die reden in de capaciteiten van de AIVD, zodat verschillende onderzoeken worden geïntensiveerd, waardoor diverse dreigingen kunnen worden onderkend en gemitigeerd.

Geïntegreerde Aanwijzing Inlichtingen en Veiligheid

Welke inlichtingenonderzoeken de AIVD en de MIVD doen, wordt in belangrijke mate ingevuld in de Geïntegreerde Aanwijzing Inlichtingen en Veiligheid (GA I&V). De GA I&V geldt als richtlijn voor de inlichtingenonderzoeken van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en vormt tevens de inhoudelijke basis voor de jaarplannen van de diensten voor wat betreft de veiligheids- en inlichtingentaak.

Hoewel de inhoud van de GA I&V staatsgeheim gerubriceerd is, wordt het besluit over de vaststelling ervan gepubliceerd in de Staatscourant². Dit besluit wordt vastgesteld door de Minister-President, de Minister van BZK en de Minister van Defensie, na overleg met de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Buitenlandse Zaken.

Conform motie van der Staaij cs.³ geef ik, mede ingegeven door de wijzigingen in de GA I&V, met deze brief inzicht in de prioriteiten en accenten van de AIVD, de verhouding tot het beschikbare budget en de afstemming met andere veiligheidsdiensten.

Prioriteiten en accenten voor 2025

China

De AIVD en de MIVD zien China in de komende decennia als een groeiende dreiging voor de nationale veiligheid en de westerse wereld. China's assertievere opstelling in de wereld en de doelen die het land heeft, kunnen leiden tot grote dreigingen tegen de veiligheidsbelangen van Nederland en Europa en ondermijning van de bestaande internationale orde. Deze handelwijze van China is terug te zien in de opstelling ten aanzien van Rusland en de oorlog in Oekraïne en het agressieve optreden van China tegen Taiwan en in de Zuid-Chinese Zee. Daarnaast draagt de opstelling van China in internationale gremia, zoals VN-organisaties en de BRICS, hieraan bij.

De doelen die China nastreeft, hebben ook impact op economische veiligheidsvraagstukken van Nederland, bijvoorbeeld via cyberaanvallen op voor de nationale veiligheid relevante technologische bedrijven, maar ook op verschillende overheidsonderdelen. Spionage- en beïnvloedingsactiviteiten vanuit China zijn niet enkel digitaal, maar spelen zich ook in grote omvang in het fysieke domein af. Dit is mede mogelijk door China's wetgeving waardoor iedere Chinese staatsburger, ook in het buitenland, gedwongen kan worden om samen te werken met de Chinese overheid.

Om de dreiging vanuit China in de toekomst te kunnen onderzoeken, investeren de diensten in brede en toekomstbestendige inlichtingenposities, met als doel het verkrijgen van zicht op activiteiten, potentie en intentie. Daarbij zal de AIVD samen met de MIVD het onderzoek naar economische veiligheidsvraagstukken en het risico op escalatie van

² Staatscourant nr. 2024–2025 40096.

³ Kamerstuk II, 2014–2015, 29 754, nr. 299.

spanningen rondom Taiwan en de politiek-economische effecten daarvan voor Nederland en Europa uitbreiden. De investeringen die door het kabinet zijn vrijgemaakt onderstrepen het belang van onderzoek naar de dreiging vanuit China voor de nationale veiligheid.

Criminele ondermijning van de nationale veiligheid

De kerntaak van de AIVD is het beschermen van de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde op basis van artikel 8 lid 2 sub a WIV 2017. Vanuit die taak doet de AIVD onderzoek naar de netwerken die in staat zijn (en soms ook de bedoeling hebben) de democratische rechtsorde te ondermijnen en een dreiging voor de nationale veiligheid vormen.

Om deze reden onderzoekt de AIVD de dreiging tegen de nationale veiligheid vanuit criminele netwerken. De bittere noodzaak voor onderzoek is de afgelopen jaren gebleken uit tal van voorbeelden van nietsontziend geweld en dreiging van aanslagen gericht op personen die beroepen vervullen die van essentieel belang zijn voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde. Daarnaast zijn er criminele netwerken die voortdurend naar gelegenheden zoeken om overheidsorganisaties en bedrijven te infiltreren, bijvoorbeeld door het corrumperen of onder druk zetten van medewerkers. Als dit plaatsvindt bij organisaties die een taak hebben binnen de democratische rechtsorde, kan dit het functioneren van de democratische rechtsorde als geheel aantasten. Daarom vormen deze activiteiten een dreiging tegen de nationale veiligheid.

Daarnaast leidt de toenemende omvang van de handel in verdovende middelen in Nederland en de groei van de criminele netwerken die zich daarmee bezighouden, tot steeds verdere professionalisering van de georganiseerde misdaad. Dit heeft tot gevolg dat de capaciteiten van criminele netwerken om schade toe te brengen aan de nationale veiligheid, in het bijzonder in het geweld tegen belangendragers van de democratische rechtsorde en door infiltratie in overheid en bedrijfsleven, groter is geworden.

Door onderzoek van de AIVD worden systeemkwetsbaarheden inzichtelijk gemaakt, zodat anderen in staat gesteld kunnen worden om maatregelen te treffen en criminele netwerken hier geen misbruik van kunnen maken. Het gaat hierbij om lacunes in wetgeving, beleid en/of de uitvoering van beleid die criminele netwerken gemakkelijk kunnen gebruiken om bijvoorbeeld overheden te infiltreren en/of informatie over geweldsdoelwitten te verkrijgen. Daarnaast draagt het onderzoek bij aan het voorkomen van aanslagen tegen de rechtstaat en de bescherming van bedreigde personen.

De AIVD is daarom bezig met het verder opbouwen van bestendige informatieposities op criminele netwerken die een dreiging vormen voor de nationale veiligheid. De extra middelen die het kabinet vrij heeft gemaakt stelt de AIVD in staat om de beoogde informatieposities te realiseren.

Conflicten in het Midden-Oosten

Sinds 7 oktober 2023 is er sprake van toenemende onrust in het Midden-Oosten. Verschillende statelijke en niet-statelijke actoren zijn daar bij betrokken, waaronder Iran, Hezbollah, Hamas en Israël. De situatie is complexer dan eerst, mede doordat de machtsverhoudingen in de regio dynamischer zijn geworden, en de verschillende actoren elkaar op verschillende momenten en manieren hebben aangevallen. De AIVD investeert daarom op het verkrijgen van meer zicht op de dreiging die

hierdoor kan ontstaan voor de nationale veiligheid en Nederlandse belangen in het buitenland.

Zoals in het openbare jaarverslag van 2023 is gemeld, is de AIVD onderzoek gestart naar de mogelijke dreiging voor de nationale veiligheid vanuit Hamas. Dit onderzoek wordt voortgezet in 2025. Ook zal de AIVD in 2025 de verkenning naar mogelijke invloeden van het conflict in het Midden-Oosten op extremistische bewegingen in Nederland voortzetten en zal de AIVD investeren in zicht op de (veranderende) machtsverhoudingen en stabiliteit in de regio.

Rusland

Moskou benoemt de oorlog in Oekraïne als onderdeel van een breder existentieel conflict met het Westen. De oorlog in Oekraïne zal het komende jaar zeer waarschijnlijk voortduren en zelfs als de oorlog zou eindigen is het voornamelijk onwaarschijnlijk dat Rusland zijn agressieve houding ten aanzien van het Westen zal opgeven. Deze agressieve houding manifesteert zich steeds nadrukkelijker op een hybride wijze in Europa. Ook Nederland zal geconfronteerd worden met een toename van spionage- en sabotageactiviteiten, desinformatie, heimelijke beïnvloeding en militaire intimidatie. Daarmee blijft ook de dreiging vanuit Rusland richting Nederland voor de komende jaren significant. In 2025 zal nadrukkelijk worden getracht de diensten zelf, ofwel ketenpartners, in staat te stellen om waar mogelijk de Russische dreiging te reduceren en mitigerende maatregelen te (laten) treffen.

Terrorisme

Het mondiaal jihadisme, zoals uitgedragen door ISIS, vormt nog altijd de grootste terroristische dreiging voor Nederland. Deze dreiging bestaat zowel uit de aangestuurde aanslagen vanuit ISIS-organisatieonderdelen, alsook vanuit aanhangers in Europa die door ISIS-propaganda geïnspireerd zijn of zelfs via online contact met ISIS-structuren op afstand gestimuleerd worden om aanslagen te plegen. De AIVD zet voor 2025 in op verdere verbetering van zicht, zowel online als offline, op de veranderlijke jihadistische beweging in Nederland. Zo vergroot de AIVD de kans op onderkenning van individuen die een eventuele aanslag willen plegen. Bovendien zet de AIVD de onderzoeken naar aanslagplanning vanuit ISIS richting Europa in nauwe samenwerking met collega-diensten voort.

De dreiging richting Nederland vanuit het rechts-terrorisme blijft diffuus en veranderlijk. Dit komt onder andere doordat de rechts-terroristische scene zich veelal online manifesteert en sommigen van hen minder ideologisch georiënteerd zijn. De AIVD blijft ook het komend jaar investeren in onderzoeken naar personen waar een geweldsdreiging van uit gaat op basis van het rechts-terroristische gedachtengoed.

Extremisme

Het anti-institutioneel extremisme vormt nog steeds een ernstige langetermijndreiging voor de Nederlandse democratische rechtsorde. Deze dreiging ontstaat door het grote groeipotentieel van de relatief grote aanhang van het extremistische narratief. In dit narratief wordt geschetst dat in Nederland een kwaadaardige elite aan de macht is die een onderdrukkende agenda doorvoert, waarmee men in oorlog is en waartegen verzet moet worden gepleegd. In 2024 zijn verschillende aanhoudingen geweest van personen die zichzelf soeverein hebben verklaard. Een deel van deze groep wordt inmiddels door het Openbaar Ministerie (OM), voor het eerst sinds de AIVD onderzoek doet naar

soevereinen, ook verdacht van deelname aan een terroristische organisatie. Vanwege de dreiging die uit gaat van het anti-institutioneel extremisme zal de AIVD in 2025 blijven investeren in dit onderzoek.

Daarnaast blijft de AIVD onderzoek doen naar andere vormen van extremisme die een dreiging kunnen vormen voor de democratische rechtsorde, zoals verschillende vormen van links- en rechts- en religieus extremisme. Ook zal de AIVD in 2025 de verkenning naar mogelijke invloeden van het conflict in het Midden-Oosten op extremistische bewegingen in Nederland voortzetten.

Spionage en ongewenste buitenlandse inmenging

Ook in 2025 blijven Nederland en zijn bondgenoten het doelwit van inlichtingenactiviteiten en (heimelijke) beïnvloedingsactiviteiten van statelijke actoren, waaronder Rusland en China. Politieke spionage (digitaal en fysiek) is een omvangrijk probleem. Burgers, overheidsinstanties in Nederland, organisaties en vertegenwoordigers van de Europese Unie (EU) en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) kunnen doelwit zijn. Statelijke beïnvloedingsactiviteiten zetten, bedoeld en onbedoeld, druk op de cohesie binnen de Nederlandse samenleving.

Naast deze inlichtingenactiviteiten van statelijke actoren, is uw Kamer in oktober jl. geïnformeerd over het fenomeenbeeld⁴ «Over de grens: Statelijke inmenging in diasporagemeenschappen in Nederland.» Hierin hebben de AIVD en de NCTV aangegeven dat diasporagemeenschappen en opposanten van autoritaire regimes het doelwit zijn van openlijke en heimelijke beïnvloeding en inmenging door landen van herkomst. Dit is een fenomeen dat de democratische rechtsorde in Nederland onder druk kan zetten en een gevaar is voor onze nationale veiligheid. De impact van statelijke inmenging in diasporagemeenschappen in Nederland is waarschijnlijk aanzienlijk. De AIVD blijft daarom ook het komend jaar inzetten op onderkenning van spionage en ongewenste buitenlandse inmenging die een dreiging vormen voor de nationale veiligheid.

Economische veiligheid

Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen en wetenschappers zijn op grote schaal het doelwit van (digitale) activiteiten om hoogwaardige technologie buit te maken, bijvoorbeeld door middel van cyberspionage of het omzeilen van exportrestricties. De AIVD blijft ook in 2025 relevante partijen informeren over mogelijke dreigingen, om daarmee de organisaties weerbaar(der) te maken en de dreiging die uitgaat van de buitenlandse actoren te mitigeren.

Cyberdreiging

Verschillende statelijke actoren bedreigen de Nederlandse nationale veiligheid door aanhoudende cyberaanvallen gericht op overheden, bedrijven en organisaties. Cyberaanvallen blijven vaak onder de oppervlakte, maar vormen tegelijkertijd een grote dreiging. Het cyberincident bij de politie in september 2024 laat opnieuw zien hoe belangrijk het is om cyberdreigingen te onderkennen en te mitigeren⁵.

De AIVD richt zich in 2025 nadrukkelijk op het onderkennen en mitigeren van cyberoperaties van statelijke actoren. Nederland heeft doorlopend te maken met cyberdreigingen vanuit landen als Rusland, China, Iran en

⁴ Tweede Kamer 2024–2025 – 30 821, nr. 241.

⁵ Tweede Kamer 2024–2025, 29 628, nr. 1221

Noord-Korea. De AIVD richt zich op het zo snel mogelijk benutten van de volledige potentie van het inlichtingenmiddel kabelinterceptie voor alle onderzoeken naar landen met een offensief cyberprogramma. De verwachting is dat dat in de loop van 2025 gaat leiden tot verbeterde opbrengst voor verschillende inlichtingenonderzoeken.

Contra-proliferatie

Massavernietigingswapens vormen een grote bedreiging voor de internationale vrede en veiligheid. Nederland heeft verdragen ondertekend die erop gericht zijn de proliferatie van dergelijke wapens tegen te gaan. In 2025 zetten de AIVD en de MIVD het gezamenlijk onderzoek naar landen, zoals Iran en Noord-Korea voort. Deze landen worden ervan verdacht dat zij, in strijd met die internationale verdragen, werken aan het ontwikkelen van massavernietigingswapens en hun overbrengingsmiddelen of daar al over beschikken. Ook wordt door de diensten ingezet op het voorkomen dat Nederland met kennis en strategische goederen bijdraagt aan de ontwikkeling van statelijke massavernietigingsprogramma's.

Hoofdpijnen andere taken en doelstellingen 2025

Weerbaarheid

De AIVD geeft ook in 2025, op basis van c-taak zoals vastgesteld in de Wiv 2017, invulling aan zijn rol als aanjager van een weerbaar en zelfstandig Nederland door unieke inlichtingeninformatie te combineren met weerbaarheidsexpertise. De onderzoeken van de AIVD leiden tot beter inzicht in de fysieke en digitale dreiging tegen de Nederlandse belangen. Deze informatie, gecombineerd met specifieke weerbaarheidskennis, vormen de basis voor het handelingsperspectief dat de AIVD biedt richting organisaties binnen de (Rijks)overheid, kennisinstellingen en vitale en topsectoren. Dit handelingsperspectief uit zich in de vorm van informatieproducten (zoals dreigingsproducten of cyberadviezen), diensten en informatiebeveiligingsproducten. Tegelijkertijd zet de AIVD zich in om de weerbaarheid te verhogen van internationale organisaties als de EU en de NAVO. Komend jaar zal de dienst blijven investeren door het dreigingsbewustzijn te vergroten en meer afnemers te kunnen voorzien van gericht handelingsperspectief.

Bewaken en beveiligen

Het stelsel Bewaken en Beveiligen bevindt zich momenteel in een transitiefase, gezien de zaken de afgelopen jaren complexer, langduriger en extremer in omvang zijn geworden. Door deze transitie wordt het stelsel toekomstbestendig en fundamenteel vernieuwd, onder andere voortkomend uit het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid.⁶ De AIVD verwacht de komende jaren een toenemende behoefte aan dreigingsinformatie vanwege de zwaarte en omvang van de dreigingen. De AIVD is als stelselpartner ook betrokken bij de transitie en zal dan ook op basis van de eigen verantwoordelijkheid bijdragen door versterkingen door te voeren, teneinde zo goed mogelijk op de toenemende dreiging te kunnen acteren of in te spelen.

Ook is de AIVD gestart om de eigen onderzoeks- en analysecapaciteit op het gebied van bewaken en beveiligen te versterken. De investeringen van dit kabinet helpen bij het bewerkstelligen van deze plannen. De AIVD

⁶ Onderzoeksraad voor Veiligheid – «Bewaken en Beveiligen – Lessen uit drie beveiligingssituaties». Feb 2023.

beoogt in 2025 de onderzoeken te intensiveren en de samenwerking op het gebied van bewaken en beveiligen verder te versterken, zodat nog beter wordt gewaarborgd dat dreigingsproducten van de AIVD instanties in staat stelt om (mogelijke) doelwitten te beveiligen en te bewaken.

Veiligheidsonderzoeken

De in dit jaarplan geschetste toename en veelzijdigheid van de dreiging voor de nationale veiligheid heeft direct effect op de zogeheten B-taak in de Wiv 2017, de veiligheidsonderzoeken. Dit uit zich onder andere in de steeds verder toenemende vraag naar en complexiteit van veiligheidsonderzoeken. Naar verwachting zet deze trend komende jaren door. De Unit Veiligheidsonderzoeken (UVO) anticipeert voortdurend op nieuwe ontwikkelingen, werkt gestaag aan structurele verbeteringen van de organisatie en processen en behaalt hierin zichtbare resultaten. Zo voldoet de UVO in 2024 weer aan de wettelijke termijn van acht weken. Dit is ook de verwachting voor 2025.

De wetswijziging Wet veiligheidsonderzoeken (Wvo) zal begin 2025 aan de Tweede Kamer aangeboden worden. De parlementaire behandeling zal in datzelfde jaar naar verwachting tot een afronding kunnen komen, zodat de nieuwe Wvo op 1 januari 2026 in werking kan treden. Het in de Wvo genoemde register van personen die een vertrouwensfunctie vervullen, wordt in 2025 verder ontwikkeld en gereedgemaakt voor ingebruikname in 2026, na inwerkingtreding van de wet.

Data en informatievoorziening

De wereld blijft in een hoog tempo verder digitaliseren. De hoeveelheid data die geproduceerd wordt door overheden, bedrijven en burgers neemt exponentieel toe. Deze datagroei, in combinatie met kwalitatief steeds betere AI-modellen, biedt enerzijds kansen om inlichtingen effectiever en efficiënter te verkrijgen en te verwerken. Anderzijds veroorzaakt deze ontwikkeling ook risico's in het kader van de nationale en internationale veiligheid. In een steeds sterker gedigitaliseerde wereld is het voor de AIVD en de MIVD essentieel om te blijven investeren in het verbeteren en verder ontwikkelen van datagedreven onderzoek en technische mogelijkheden. De AIVD en de MIVD bundelen daarom hun dataverwerkende en IT-capaciteit om hun slagkracht te verhogen en betere data- en informatieoplossingen aan te bieden.

Versterking inzet op technologie en innovatie

De razendsnelle technologische ontwikkelingen, zoals op het gebied van quantum en AI, dwingen de dienst zich daarop goed toe te rusten. Zo kan worden ingespeeld op de kansen en uitdagingen die technologische innovatie met zich meebrengt. Hiertoe is een Chief Science & Technology Office (CSTO) ingericht en een kwartiermaker aangesteld.

Door de versterkte inzet op technologie en innovatie wordt de nationale veiligheid verhoogd. Dit is essentieel voor het goed blijven en beter kunnen uitvoeren van de taken van de AIVD. Het CSTO heeft een aanjagende, coördinerende en ondersteunende rol, bijvoorbeeld door het intensiveren van de samenwerking met nationale en internationale publieke en private partijen op het gebied van technologie, innovatie en wetenschap.

Samenwerking AIVD en MIVD

De Ministers van BZK en van Defensie hebben de gezamenlijke ambitie om ten behoeve van de nationale veiligheid de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD over de volle breedte van het werk in het veiligheidsdomein te blijven versterken. Deze versterkte samenwerking is eerder ingezet en vindt plaats op inhoud, door middel van gezamenlijke teams en ook door gezamenlijke huisvesting.

Inmiddels werken er vele gezamenlijke teams op de bestaande locaties van de AIVD en de MIVD. Vooruitlopend op de uiteindelijke situatie met meerdere locaties, werken de MIVD en de AIVD in 2025 verder aan gezamenlijke afspraken op diverse bedrijfsvoeringsonderdelen die behulpzaam zijn voor de verdere intensivering van de samenwerking in het primaire proces.

De gezamenlijke prioriteiten van de diensten maken in 2025 onderdeel uit van de jaarplannen van de diensten.

Organisatieontwikkeling

De AIVD heeft de ambitie om een cruciale en professionele partner te blijven voor de bescherming van de nationale veiligheid. Voor 2025 zijn strategische keuzes benoemd om deze ambitie verder te ontwikkelen. Om in de toekomst aan de uitvoering van de wettelijke taken te kunnen blijven voldoen, ontwikkelt de AIVD zijn werkwijzen voortdurend. De AIVD zal ook in de toekomst met trots het werk goed blijven doen door te groeien, zichzelf voortdurend te ontwikkelen en samen te werken aan een «geweldige plek om te werken».

Om koers te blijven houden en wendbaar te blijven, evalueert de AIVD periodiek de voortgang op de strategische prioriteiten en de resultaten die hierop worden behaald.

Wettelijk kader

Op 1 juli 2024 is de Tijdelijke wet in werking getreden. De AIVD en MIVD maken tot op heden niet volledig gebruik van deze bevoegdheden, omdat de CTIVD door beperkte capaciteit niet in staat is om bindend toezicht uit te voeren op onderdelen van de Tijdelijke wet die zien op onder andere de hackbevoegdheid. Naast volledig gebruik van de Tijdelijke wet in 2025, zal ook een invoeringstoets worden uitgevoerd. Hierin wordt de werking van de wet in de praktijk bestudeerd. De uitkomsten van de invoeringstoets op de Tijdelijke wet zullen tevens meegenomen worden in de brede herziening van de Wiv 2017.

Op 23 oktober 2024 is het eerste debat over de brede herziening van de Wiv 2017, op basis van de hoofdlijnennotitie, met uw Kamer gevoerd. De nieuwe Wiv moet een toekomstbestendig wettelijk kader vormen voor de AIVD en MIVD en ervoor zorgen dat zij hun bevoegdheden effectief kunnen inzetten, met minder administratieve lasten en ervoor zorgen dat zij efficiënt gebruik kunnen maken van hun data. Geopolitieke ontwikkelingen, technologische voortgang en verandering in de dreiging hebben immers grote invloed op het werk van de diensten. Het wettelijk kader moet aansluiten op deze ontwikkelingen en daartegen bestand zijn. Het aan kunnen gaan van bestendige samenwerkingsrelaties met bijvoorbeeld private partijen, moet daar ook een onderdeel van zijn.

Met betrekking tot de brede herziening is de planning om in het eerste half jaar van 2025 de verdere inhoudelijke uitwerking van verschillende

thema's van de Wiv 2017, zoals (inter)nationale samenwerking, gegevensverwerving, gegevensverwerking en het toetsing- en toezichtstelsel uit te werken en de wetteksten te schrijven. In de zomer van 2025 zal er een stand-van-zakenbrief worden aangeboden aan uw Kamer, tegelijkertijd met de resultaten van de invoeringstoets op de Tijdelijke wet. Het streven is om eind 2025 een consultatieversie gereed te hebben. Van belang voor de AIVD en MIVD is dat voor de einddatum van de Tijdelijke wet, op 1 juli 2028, de nieuwe Wiv in werking kan treden.

Begroting voor 2025

Alle activiteiten en ambities die in het jaarplan zijn opgenomen, worden uitgevoerd binnen het kader van de Wiv 2017, de Wvo en binnen de kaders van de begroting van de AIVD. Deze begroting bedraagt in 2025 € 487,6 miljoen. Dit is exclusief de extra middelen die de AIVD uit het Hoofdlijnenakkoord ontvangt en die grotendeels vanaf 2026 ter beschikking zullen komen.

Rapportage en verantwoording

Met deze jaarplanbrief geef ik u inzicht in de prioriteiten en accenten voor de AIVD in 2025. Openbare verantwoording van de uitvoering van het jaarplan wordt gedaan in het departementale jaarverslag en het eigen openbare jaarverslag van de AIVD.

Tussentijds rapporteert de AIVD over de voortgang via periodieke voortgangrapportages. Deze worden gedeeld en besproken met de CIVD.

Maatschappelijke weerbaarheid

In het licht van de veranderende dreigingsomgeving heeft het kabinet onlangs uw Kamer geïnformeerd over de noodzaak de maatschappelijke weerbaarheid in zijn algemeenheid te versterken.⁷ Daartoe zal de AIVD onder meer netwerkpartners in 2025 voorzien van dreigingsinformatie en veiligheidsadviezen, zodat zij maatregelen kunnen treffen om dreigingen zoals cyberoperaties, spionage en sabotage te voorkomen of te mitigeren, en ook in het kader van evenementen zoals de NAVO-top 2025 in Nederland. Het kabinet zal zich in 2025 breed inzetten en de AIVD zal hieraan bijdragen, uitgaande van en gebaseerd op de wettelijke taken en bevoegdheden die de dienst heeft ter bescherming van de nationale veiligheid.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark

⁷ Tweede Kamer 2024–2025 30 821, nr. 249